1857. **LEEUWARDER COURANT.** N°. 2.

DINGSDAG 6 JANUARIJ.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 2 Januarij 1857 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 14.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 220.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 220.00.

Leeuwarden, den 3 Januarij 1857.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland, VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 29 December 1856, ter kennis der ingezetenen, dat, van den 27 December 1856 tot en met den 2 Januarij 1857:

1. 93 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Baarderadeel 8, Bolsward 3, Dantumadeel 1, Doniawerstal 8, Hennaarderadeel 17, Idaarderadeel 2, Kollumerland en Nieuwkruisland 1, Leeuwarderadeel 8, Menaldumadeel 1, Oostdongeradeel 2, Rauwerderhem 3, Tietjerksteradeel 2, Utingeradeel 1, Westdongeradeel 1, Wonseradeel 10, Workum 2 en Wijmbritseradeel 23, en 151 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 6, Bolsward 1, Doniawerstal 8, Ferwerderadeel 2, Franeker 2, Franekeradeel 7, Haskerland 5, Hennaarderadeel 15, Idaarderadeel 17, Kollumerland en Nieuwkruisland 1, Leeuwarderadeel 10, Menaldumadeel 15, Rauwerderhem 8, Sneek 6, Utingeradeel 4, Wonseradeel 18 en Wijmbritseradeel 26, bedragende daardoor het totaal der gevallen gedurende het jaar 1856, 5727 en sedert den 1 Januarij dezes jaars 51;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Sjoerd Tjipkes de Vries en Klaas Tjeerds Jansen, beide te Baard; Geert Rutgers Fopma, te Mantgum; Gerrit Wijbes Schaafsma en Sijbrand Sijbrens Wiarda, beide te Bozum; Geert Jelles Bakker, te Oosterlittens; Bouwe Boomsma, te Jorwerd; Bouwe Jetzes Kalma, te Jellum; Nanne Johannes Osinga, te Sint Jacobi-Parochie; Haije Hendriks van der Werf, te Bolsward; Wijbe Gerrits de Vries, te Murmerwoude; de Weduwe Cornelis Lourens Olivier en Sipke Jacobs Kalma, beide te Hallum; Rinke Bakker, te Franeker; Watze Louws Bakker, te Tzum; Pieter Tjerks Miedema, te Hitzum; Meinte Jozefs Witteveen, te Joure; Meile Sijtzes Salverda, te Wommels; Foppe Oebles Smeding, te IJtens; Wijbe Harmens van der Plaats, te Baijum; Obbe Thijsses de Jong, te Spannum; Harmen Jacobs Hagema, te Hijdaard; Dooitze Dirks van der Meer, te Warga; Thijmen Jogchums Epema, te Idaard; Benjamin Hanzes Kroodsma, te Leeuwarden; Louw Pieters Westra, te Wirdum; Jacob Doekes Zijlstra, Pieter Pieters Brouwers en Douwe Jitzes Sinnema, allen te Stiens; Uilke Bouwes Schaap en Pieter Pieters Thee, beide te Huizum; Bienke Rienks Rienks, te Finkum; Lieuwe Nannes Hovinga, te Cornjum; Sijbren Bantema, te Menaldum; Jentje Jobs Faber, te Boxum; Minne Sijbes Kuperus, te Oeinum; Jacob Gerbens Heslinga en Fenger de Haan, beide te Beetgum; de Weduwe Keimpe Stevens Nijdam, te Dronrijp; Douwe Sijbes Kuperus en Klaas Kornelis Jepma, beide te Marssum; Tjeerd Aukes de Jong, te Blessum; de Weduwe Gerben F. Siderius, te Deersum; Siene A. van der Goot, Ruurd L. van den Berg, Feite I. de Haan en Jan S. Wiersma, allen te Irnsum; de Weduwe Abe Hendriks de Boer, G. Huisman en H. Hoekstra, allen te Sneek; Mr. Adrianus Eldering Ferf, te Bergum; Jacob Jans Jongsma, te Wijns; de Weduwe Bouke Uiltjes Westerterp, te Oldeboorn; Douwe Stallinga, te Nes; Gerlof Jorrits Biersma, te Holwerd; Jan Reins Miedema en de Weduwe Jurjen Jelles Huitinga, beide te Tjerkwerd; Ane Jans Anema en Jacob Willems Leeman, beide te Arum; Hessel Pieters Roorda, te Kimswerd; Wiebe Martens Tilstra, te Wons; IJpke Rintjes Ketelaar, te Workum; Willem Geerts Atsma, te Uitwellingerga; Johannes Hessels Baarda, te Oudega (Wijmbritseradeel); Jarig Aukes Leenstra, te Oosthem; Auke Jarigs Leenstra, te Abbega; Tjitze Willems de Roos, te Wolsum; de Weduwe Thomas Willems Balsma, te Nijland, en Tjalling Sjoerds Klaversma, te Goënga;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Tette Hotzes Hofstra en Lammert Hessels Zwaagstra, beide te Oldeboorn; Arend Thomas Wobma, de Weduwe Nanne Gerbens Klaver en Jan Jarings Winselaar, allen te Welsrijp; Sijbren Boukes Tijmstra, te Wommels; Marten Hessels Baarda en Gerrit Meintes Miedema, beide te Oosterend; de Erven Douwe Klaas Zandstra, te Langweer; Jelle Jurjens Huitinga en Willem Ellerts de Boer, beide te Koudum; de Weduwe Tjerk Althuisius en Sijbren Herres Kingma, beide te Winsum; Folkert Jans Postma, te Bozum; Teeuwes Harmens de Jong, te Wijckel; de Weduwe Rients Rintjes Bansema, onder Dronrijp; Jan IJ. Galema en de Erven Tjebbe K. Hettinga, beide te Bolsward; Wigle Wiebes Anema en Jan Anes Anema, beide te Kimswerd; Sijmen Taetzes Elgersma, te Makkum; Johannes Feddes van der Werf, te Hichtum; Jacobus Ales Visser, te Witmarsum; Simon Klazes Scheepsma, te Schettens, en Jan Hanzes Zijsling, te Tjerkwerd.

Leeuwarden, den 5 Januarij 1857.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

BATAVIA, 10 November.

Op den 23 dezer is de electro-magnetische telegraaf tusschen Batavia en Buitenzorg gereed gekomen, en het eerste berigt daarmede van Batavia aan den gouverneur-generaal overgeseind. Die overseining heeft plaats gehad binnen den tijd van 4 minuten.

— De troepen zijn uit de Lampongsche districten alhier teruggekeerd; slechts 240 man zijn daar achtergelaten. Nopens den uitslag der expeditie verneemt men, dat al de hoofden van den opstand zijn gevat of gedood en dat vele op roerlingen werden verbannen.

— Op den 17 September jl. heeft een zware brand, door onvoorzigtigheid ontstaan, het grootste gedeelte der dessa Kwanjar, zuidkust van het eiland Madura, verwoest. Door eenen hevigen wind aangewakkerd, was het onmogelijk dezen brand meester te worden, zoodat een 118tal huizen met hunne aanhoorigheden zijn verbrand.

— Volgens berigt uit Sintang zijn aldaar in den nacht van den 5 op den 6 October overvallen en vermoord, de 2de luitenant der infanterie J. E. Sachse en diens javaansche bediende, genaamd Siedien. Genoemde luitenant had zich in den avond van den 5den naauwelijks te bed begeven, toen hij hoorde dat buiten de stolp in stukken werd geslagen; daarop zijn bediende roepende om te zien wat er gebeurde, vernam hij, even na diens vertrek, hulpgeschreeuw. Hierop begaf hij zich naar buiten, en zag zich plotseling door en tien- of twaalftal personen omringd, die hem met lansen aanvielen. Hij baande zich met zijne sabel eenen weg door de aanvallers, ten einde de op 500 passen van zijne woning liggende kazerne te bereiken. Op dien weg bekwam hij gevaarlijke wonden in de heup en borst. Door het vele bloedverlies uitgeput viel hij in de armen van den sergeant Wiers, die juist met eenige militairen kwam toesnellen, en overleed hij in den morgen van den 6den ten gevolge van de hem toegebragte wonden. Het lijk van den javaanschen bediende werd in zijne kamer gevonden, bedekt met een dertigtal wonden en zonder hoofd, hetwelk door de aanvallers was medegenomen. In het huis van den luitenant werden drie lansen gevonden, terwijl al de lampen waren stuk geslagen en eenige goederen op eenigen afstand van het huis verspreid lagen.

— Zr. Ms. stoomschip *Borneo*, in station ter westkust van Borneo, verliet den 16 Augustus jl. de reede van Pontianak, onder anderen tot het doen van eene inspectiereis. Bij het binnenstoomen der Sambas-rivier, op de hoogte der kleine Sambas genaderd, alwaar de doortogt door het aanwezen van steenen zeer naauw en moeijelijk is, trof den 9 October dien stoomer het ongeluk van op dezelve vast te geraken. Het voorschip en de machinekamer liepen onmiddelijk vol water. Er was te naauwernood tijd om de goederen der equipage te redden. Gelukkig dat het achterste waterdigte schot in goeden staat bleef, waardoor dan ook dit gedeelte vlot bleef. In dezen toestand werd niets onbeproefd gelaten om het schip te behouden, doch vooreerst bleven alle pogingen om door duikers de ontstane lekkagien te stoppen en te voorzien vruchteloos. Van de zijde van het civiel bestuur werd door middel van praauwen zooveel mogelijk hulp verleend. Den 12 September evenwel was in den toestand der *Borneo* nog weinig verandering bespeurd.

BERN, 1 Januarij.

Het Neufchâtelsche proces zal den 9 Januarij begonnen worden. Eene deputatie van Neufchâtelsche royalisten begeeft zich naar Berlijn, om den Koning van Pruisen te verzoeken van den oorlog af te zien. Te gelijk nemen de geruchten van eene engelsch-amerikaansch-fransche bemiddeling toe en de uitzigten op den vrede bevestigen zich. De Bondsraad ontvangt ruime geldaanbiedingen.

PARIJS, 2 Januarij.

Gisteren middag om 12 uur had de nieuwjaars-serenade in den tuin der Tuileriën ter eere van den Keizer en de Keizerin plaats. Alle tamboers en muzijkkorpsen der bezetting benevens de nationale garde van Parijs namen daaraan deel. De serenade begon met het „*Salut Impérial*", dat door 500 soldaten werd gezongen. Daarop volgde de marsch van den Keizerlijken Prins, waarna alle tamboers een roffel sloegen. De Keizer, de Kiezerin en de Keizerlijke Prins verschenen op het balkon van het paleis.

— De *Moniteur* behelsde in zijn nommer van jl. woensdag de volgende mededeeling: „De vertegenwoordigers der Hoven, die het parijsche verdrag onderteekend hebben, zullen den 31 December, aan het gebouw van het ministerie van buitenlandsche zaken hier ter stede, in conferentie vergaderen, om zich te verstaan over de middelen tot beëindiging der moeijelijkheden, die de uitvoering van het 20ste artikel van het verdrag van 30 Maart belemmerd hebben."

De bijeenroepingsbrieven voor de conferentiën, alhoewel reeds den 28 gereed, zijn eerst den 30sten rondgezonden. Het oponthoud van de opening der conferentiën is niet veroorzaakt door de late ontvangst van de goedkeuring van Rusland, noch door de moeijelijkheden, die de toelating der 2 russische gevolmagtigden ondervond, die trouwens beiden slechts eene stem zouden uitbrengen, maar door het bezwaar, dat lord Cowley maakte in zake de bepaalde bijeenroeping, alvorens op nieuw zijne Regering te raadplegen. Intusschen vielen de Kersdagen in, waarin de britsche ministers, evenmin als de telegraaf, werken. Het antwoord kon dus niet voor den 30sten ontvangen worden, toen ook dadelijk de bijeenroeping volgde. De voorzitter, graaf Walewski, had het doel van de bijeenkomst uiteengezet, en het voorstel omtrent Bolgrad en den nieuwe grenslijn ter tafel gebragt. Ieder der gevolmagtigden was voorzien van eene kaart, vervaardigd naar de modellen, door de commissie van grensscheiding van de plaats zelve opgezonden. Een der russische vertegenwoordigers, de heer van Kisseleff, heeft dadelijk te kennen gegeven, dat Rusland, naar bekend was, de nieuwe voorslagen aannam; hij vroeg echter tevens of Engeland thans, na deze nieuwe schikking, dadelijk, ingevolge het verdrag, de Zwarte Zee zou ontruimen. Lord Cowley gaf hierop ten antwoord, dat misschien het jaargetijde die dadelijke ontruiming niet zou gedoogen. Als het saizoen het toeliet, zou echter de ontruiming dadelijk volgen. Dit oponthoud had, zoo voegde lord Cowley er bij, geene de minste politieke oorzaak. Een meer bepaald antwoord kon hij echter niet geven, zonder op nieuw zijne Regering te raadplegen. Daarop heeft men de vergadering verdaagd. De tweede zitting zal thans zaturdag of zondag gehouden worden. Dit is, wat van de conferentiën is uitgelekt. — De derde conferentie betreffende de organisatie der Donau-Vorstendommen zal in April of Mei plaats hebben.

— Naar men verneemt zullen de westersche Mogendheden binnen kort eene nieuwe nota, waarschijnlijk door bemiddeling eener bevriende Mogendheid, aan het Kabinet van Napels rigten.

— De *Carmel* is te Marseille binnengeloopen met tijdingen uit Konstantinopel van 22 December. Vijf honderd schepen, met granen voor de Middellandsche Zee en Engeland bevracht, zijn den Bosphorus gepasseerd.

— De Abt Mercaded, zendeling in Mongolië, is op zijne terugreis naar Parijs te Marseille aangekomen. Deze priester, die geheel Siberië is doorgetrokken om zich te overtuigen of er geen spoor van derwaarts verbannen Franschen is te vinden, keert terug met bevrozen voeten, zoodat hij op krukken loopt. Hij heeft twee weezen, kinderen van fransche ouders, bij zich, die hij in Siberië vond en thans in een der liefdadige instellingen te Parijs wil doen opnemen.

— In de clubs vertoont zich eene nieuwheid, die getuigt van de wisseling der tijden. Het cigaarrooken neemt zoo de overhand, dat de rookers niet meer te vreden zijn met hunne bijzondere rookkamers, maar ook in de groote salons willen rooken. In vele clubs zullen de rookers de partij winnen. Blijkens het verslag over het tabaks-monopolie, verbruikt Parijs jaarlijks 24 millioen cigaren. Men heeft berekend, dat, wanneer de hartstogt van het rooken in verhouding van de laatste 25 jaren in Frankrijk toeneemt, de rookers na 40 jaren de geheele jaarlijksche staatsbegrooting betalen.

— Groot is de verwachting, waarmede de verschijning wordt te gemoet gezien van een werk des protestantschen leeraars Athanase Coquerel over de *gemengde huwelijken*, dat vooral in deze dagen een meer dan gewone belangrijkheid ontleent aan de omstandigheid, dat onlangs de bisschop van Atrecht, de heer Parisis, tegen de protestanten in zijn bisdom een soort van veldtogt heeft geopend, en de heer Coquerel pikante trekken betreffende den „ziedenden" prelaat verhaalt. Het werk zal over alles handelen wat tot de gemengde huwelijken betrekking heeft. Het is bekend, dat in Frankrijk de huwelijken tusschen protestanten en katholijken zeer talrijk zijn, en van de in 1856 te Parijs door de protestantsche leeraren aldaar ingezegende driehonderd echtverbindtenissen waren ongeveer twee derden der partijen van verschillende geloofsbelijdenis. De naam des schrijvers, wiens uitstekend talent als denker en steller vermaard is, verhoogt niet weinig het gewigt, dat aan het boek wordt gehecht.

LONDEN, 1 Januarij.

De nota der vier Mogendheden is den 30 December te Bern ontvangen; van Zwitserland zou daarin geëischt, niet verzocht zijn, om de royalitische gevangenen vooral en zonder voorwaarden in vrijheid te stellen. Men verzekert in de diplomatieke kringen alhier, dat Keizer Napoleon den heer Barman in zene afscheidsaudientie de ernstigste waarschuwingen heeft medegegeven. Het engelsche Kabinet vereenigt zijne pogingen met die van het fransche Hof, ten einde deze ernstige kwestie met spoed en ten genoege van de betrokken partijen te helpen regelen.

— Op jl. Kersdag was de bevolking van Norwich getuige van eene belangwekkende handeling. De heer Comley, die vroeger eene hevige bestrijder van het evangelie was en veel daartegen schreef, herriep zijne gevoelens openlijk op de markt van genoemde plaats, en verbrandde vervolgens op de heide van Mousshold eene baal, bestaande uit zijne werken, die hij een „bundel logens" noemde. Sedert eenigen tijd verkondigt de heer Comley het evangelie.

BERLIJN, 1 Januarij.

Bij eene circulaire-dépêche van 28 December is aan de diplomatieke vertegenwoordigers van Pruisen bij de vreemde Mogendheden last gegeven om aan de Regeringen, bij welke zij geaccrediteerd zijn, kennis te geven, dat het Z. M. behaagd heeft de voorbereidde mobielmaking nog tot 15 Januarij uit te stellen, om aan de europesche Mogendheden een nieuw bewijs van zijne gematigdheid te geven, welke hij gedurende den loop dezer kwestie steeds aan den dag gelegd heeft en om tevens gelegenheid te geven voor eene gemeenschappelijke diplomatieke tusschenkomst, waardoor Zwitserland nog in tijds tot toegevendheid en de onvoor-

waardelijke invrijheidstelling der royalistische gevangenen zou kunnen besluiten. Het behoeft wel niet opgemerkt te worden, dat van dezen termijn terstond afgezien en de mobielmaking onmiddelijk besloten zal worden, zoodra Zwitserland binnen den bepaalden termijn een stap mogt doen, door welken de vervulling der pruisische voorwaarde voor vredes-onderhandelingen tot regeling der kwestie onmogelijk wierd; in de in genoemde circulaire-dépêche aan de buitenlandsche Regeringen gedane mededeeling is dit dan ook op de meest bepaalde wijze uitgedrukt.

's GRAVENHAGE, 3 Januarij.

Eergisteren heeft Z. M. de Koning, bij gelegenheid van den nieuwjaarsdag, de gelukwenschingen ontvangen van de leden der koninklijke familie, van Z. M. militair Huis en van de heeren tot de hofhouding behoorende.

Bij H. M. de Koningin heeft geene receptie plaats gehad. Men verneemt echter dat H. M. den nacht rustig heeft doorgebragt en, hoewel langzaam, in beterschap blijft toenemen.

ROTTERDAM, 31 December.

Eene gruweldaad, welke men meer in de middel-eeuwen dan in deze eeuw zoude wanen gebeurd te zijn, heeft gisteren nacht te Berkel plaats gehad. Des nachts ruim 1 ure vernam de landman P. van Santen, die een kwartier uur buiten het dorp op eene hofstede woont, dat er geklopt werd. Hij verlaat daarop het bed en zegt aan zijne vrouw, dat hij even naar achteren moet, waarop waarschijnlijk zijne vrouw weder ingesluimerd is. Hij gaat daarop naar de deur en verneemt op nieuw het geklop, en op zijne vraag wat men wil, wordt er te kennen gegeven, dat hij de deur gerust kon openen, dat het goed volk was en dat er een brief was van zijne familie uit Voorburg. Hij doet de deur open, treedt naar buiten en ontwaart een persoon in vrouwen kleederen, die hem verzocht haar Berkel te wijzen. Nu vermoedt van Santen onraad en wil naar zijn buurman, die niet ver van hem afwoont ijlen, doch komt vier andere personen tegen, die hem met den dood dreigen, een mes op de keel zetten, zoo hij het minste geluid geeft. Daarop binden deze personen hem aan handen en voeten en werpen hem in dien staat op de mestfaalt, waar twee personen bij hem de wacht houden. Intusschen dringen de drie andere personen het huis binnen en niet lang daarna staat de geheele boerenwoning in vlam. Nu verwijderen de boosdoeners zich met den meesten spoed, en op het geschreeuw van den boer, of op het hooren knetteren van den vernielenden brand, ontwaken de verdere huisgenooten, bestaande uit de huisvrouw met twee kleine kinderen, een broeder van den boer, den knecht en de meid. Met moeite konden deze hun leven redden, en hadden geen tijd, om iets uit den inboedel te behouden. Een der kinderen werd met gevaar uit den brand gered. De deur werd daarop losgemaakt, en met moeite werden nog zes paarden losgesneden en naar buiten gedreven. Dit is alles wat er behouden is gebleven behalve de hooiberg, die buiten de rigting van den wind stond. De schade van het verbranden van een achttal paarden, en vijftien koeijen, een grooten voorraad van graan, als rogge, haver en boonen, het boerengereedschap, kleederen, meubelen en geld is aanmerkelijk. Men schrijft een en ander natuurlijkerwijze aan boos opzet toe, te meer omdat aan van Santen door de boosdoeners werd te kennen gegeven, dat een ander hetzelfde lot wachtte. Tot stelen is er geen tijd geweest; evenwel met zekerheid is zulks niet te zeggen, omdat binnen een paar uren alles verbrand was en er geen spoor van de boosdoeners was overgebleven.

DOKKUM, 3 Januarij.

Heden namiddag heeft de persoon van B. K., arbeider woonachtig op de Streek bij Dokkum, door ophanging een einde aan zijn leven gemaakt. Hoewel onderscheidene malen reeds verhinderd dit ijsselijk voornemen ten uitvoer te brengen, schijnen toenemende bezwaren van velerlei aard den ongelukkige, die vrouw en kinderen achterlaat, genoodzaakt te hebben tot dit verschrikkelijk uiteinde zijne toevlugt te nemen.

LEEUWARDEN, 5 Januarij.

Het rijkstelegraaf-kantoor wordt heden nacht van het voorloopig lokaal naar de daarvoor ingerigte vertrekken in het gebouw aan den hoek der Tweebaksmarkt en Korfmakersstraat overgebragt.

De heer E. Wenckebach, ingenieur van den rijkstelegraaf, is tot dat einde, zoomede om het kantoor te Sneek in gereedheid doen te brengen, gisteren avond uit 's Hage alhier aangekomen.

— Alhoewel het niet twijfelachtig is, dat de maan onzer aarde dikwijls in de gelegenheid verkeert, om gedurende haar jaarlijksche loopbaan eenige sterren te bedekken (waarvan het getal, wat de voornaamsten betreft, in het jongst verloopen jaar zelfs tot 91 klom), is het echter zeldzaam te noemen, dat zij een onzer planeten bedekt. Van daar, dat de natuurkundigen met gespannen verwachting den avond van den 2 Januarij jl. te gemoet zagen, om de bedekking der planeet *Jupiter*, die de *Aarde* in grootte of uitgebreidheid, 1333 maal overtreft, waar te nemen, waarop reeds vóór een paar weken onze stadgenoot, de heer H. v. N., de liefhebbers der sterrekunde in de *Prov. Friesche Courant* had opmerkzaam gemaakt, en waarbij de juiste tijd werd aangegeven, waarop men de verschillende standen van *Jupiter* met hare vier wachters in betrekking tot onze maan konde observeren. Een heldere hemel begunstigde de waarneming ten volle. De bedekking der planeet door de maan konde zeer goed met het bloote oog worden gezien; de manen van *Jupiter* en gevolgelijk ook hare bedekking door onze maan waren echter slechts met behulp van een kijker of telescoop zigtbaar. Op ons aanzoek, heeft de heer H. v. N. ons welwillend de slotsommen van de vrijdag avond door hem gedane waarnemingen, berekend naar den middelbaren tijd te Leeuwarden, medegedeeld, die wij thans hier laten volgen:

	u. m. s.
Bedekking van den 3den satelliet	5-20-34.
Jupiter's eerste randraking	5-27-44.
„ totale bedekking	5-29-14.
Bedekking van den 1sten satelliet	5-30-10.
Jupiter's rand weder zigtbaar	6-30-46.
Jupiter weder geheel zigtbaar	6-32-16.
1ste satelliet weder zigtbaar	6-33-34.

De overige vijf observatien, betrekkelijk den 4den, 2den en 3den satelliet, zijn met minder juistheid op te geven.

— Het algeheele gemis van openbare vermakelijkheden alhier gedurende dezen winter wordt te levendig gevoeld, dan dat het velen niet aangenaam zal zijn te vernemen, dat eerstdaags in de groote zaal van den heer v. d. Wielen een concert zal worden gegeven door den vermaarden violoncellist, den heer Montigny, van Brussel, die zich sedert eenigen tijd in ons land bevindt en overal met groot succes optreedt. Montigny wordt vergeleken bij Batta, ten opzigte van de volheid des toons en de bevalligheid van den zang; bij Servais, ten aanzien van den rijkdom en de zekerheid der uitvoering, en wordt voorts gezegd in zich al die hoedanigheden te vereenigen, die zijne voorgangers elk afzonderlijk hebben groot gemaakt. Deze uitstekende virtuoos zal vergezeld worden door Mlle. Parijs, eene verdienstelijke pianiste, élève van mad. Pleyel, en door mad. Bontes, eene cantatrice van naam, beide mede van Brussel, zoodat hier eene vereeniging van verschilsoortige talenten wordt aangetroffen, die ongetwijfeld den muzijk-minnaren tot het bezoeken van dit concert ruimschoots zal aansporen.

— In het jaar 1856 zijn volgens de wekelijksche opgaven te Leeuwarden en te Sneek de volgende hoeveelheden boter en kaas aan de waag gewogen:

Te Leeuwarden 48,518 ¼, 11,680 ⅛ en 3670 1/16 vat boter, wegende, met een gemiddeld overwigt van 2 ned. ℔ per ¼ vat, 2,321,571 ned. ℔ en 236,572 n. ℔ kaas; zijnde 31,111 ned. ℔ boter en 17,233 ned. ℔ kaas *meer* dan in 1855. De grootste aanvoeren had men den 4 Julij, 1518 ¼, 252 ⅛ en 80 1/16 vat boter, en den 6 Junij, 14,165 n. ℔ kaas; de kleinste den 7 Maart, 331 ¼, 132 ⅛ en 44 1/16 vat boter, en den 25 April, 283 ned. ℔ kaas. De hoogste prijs was van de boter *f* 55.50, den 29 Februarij (*f* 49.50 in 1855), en de laagste *f* 36, den 6 Junij (*f* 36 ook in 1855); 14 malen was de prijs *f* 50 en daarboven en 2 malen beneden *f* 40. De hoogste prijs was van de kaas *f* 41, den 25 April (*f* 39.50 in 1855), en de laagste *f* 25, den 21 Mei (*f* 24 in 1855).

Te Sneek 47,031 ¼ en 5335 ⅛ vat boter, wegende, met een gemiddeld overwigt van 2 ned. ℔ per ¼ vat, 2,087,337 ned. ℔ en 825,157 ned. ℔ kaas; zijnde 61,276 ned. ℔ boter en 121,211 ned. ℔ kaas *meer* dan in 1855. De grootste aanvoeren had men den 3 Junij, 1548 ¼ en 92 ⅛ vat boter en 45,193 ned. ℔ kaas; de kleinste den 19 Februarij, 176 ¼ en 121 ⅛ vat boter, en den 9 December, 314 ned. ℔ kaas. De hoogste prijs was van de boter *f* 57, den 4 Maart (*f* 50 in 1855), en de laagste *f* 35.50, den 3 Junij (*f* 35.50 ook in 1855); 15 malen was de prijs *f* 50 en daarboven en 2 malen beneden de *f* 40. De hoogste prijs was van de kaas *f* 40.50, den 29 April (*f* 39.50 in 1855), en de laagste *f* 24, den 13 Mei (*f* 24 ook in 1855).

Aan de beide hoofdmarkten, Leeuwarden en Sneek, zijn alzoo in 1856 gewogen: 4,408,908 ned. ℔ boter en 1,061,729 ned. ℔ kaas.

— Uit Bergum wordt ons gemeld, dat bij de weduwe Folkert Sijmens Algra, landbouwersche te Bergumer-Nieuwstad, den 30 December jl. een spalling-varken, van engelsch ras, van 9 maanden is geslagt, dat schoon niet minder dan 428½ halve ned. ponden heeft gewogen.

— Z. M. heeft goedgevonden te benoemen tot burgemeester der gemeente Smallingerland den heer mr. E. Manger Cats, onder toekenning van eervol ontslag uit zijne betrekking van burgemeester der gemeente Barradeel.

Z. M. heeft goedgevonden, ter vervanging van den emeritus hoogleeraar Holtius, tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht te benoemen den heer mr. B. J. Linteloo de Geer, thans buitengewoon hoogleeraar in die faculteit.

Z. M. heeft goedgevonden, tot burgerlijke leden en hunne plaatsvervangers in de militieraden in deze provincie voor de ligting der nationale militie van 1857 te benoemen:

in den militieraad zitting houdende te Leeuwarden, mr. C. F. F. Rinia van Nauta, lid der Staten, en D. Zeper, lid van den Raad der stad Leeuwarden; tot hunne plaatsvervangers, jhr. mr. C. van Eijsinga, lid der Staten, en E. Bloembergen, wethouder der stad Leeuwarden;

in den militieraad zitting houdende te Heerenveen, mr. M. van Heloma, lid der Staten, en E. van Driesum Sz., lid van den Raad van Schoterland; tot hunne plaatsvervangers, jhr. J. A. Lycklama à Nyeholt, lid der Staten, en H. Tuijmelaar, lid van den Raad van Schoterland.

— Door den minister voor de zaken der herv. eeredienst enz., ad interim belast met het departement van binnenl. zaken is benoemd bij de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in deze provincie, voor 1857, tot president de heer dr. J. M. Baart de la Faille en tot secretaris de heer H. D. Wijndels, beide woonachtig te Leeuwarden.

— Het *Staatsbl.* no. 137 bevat de wet van den 24 December ll., waarbij, ten einde te kunnen voorzien in buitengewone uitgaven voor de voortzetting der verbetering van het Dokkumer Grootdiep, voor subsidien voor den aanleg van kunstwegen en voor de aflossing en rentebetaling van een daarvoor op te nemen kapitaal, de vereischte koninklijke bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve van de provincie Friesland:

a. van twee opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over de jaren 1857, 1858 en 1859; en

b. van één opcent op de hoofdsom van de personele belasting over de dienstjaren 1857/58, 1858/59 en 1859/60.

— Eene opmerkingswaardige afwijking in de natuurdrift bij vogels heeft men tegenwoordig gelegenheid op te merken in de gemeente Wamel (Gelderland). Aldaar zijn op den huize Lakenburg, in weerwil van den ingevallen winter, de beide ooijevaars op hun nest gebleven, hebben zonder oogenschijnlijk ongemak de vrij felle vorst in de eerste dagen van December doorgestaan en schijnen in hun gastvrij oord rustig en te vreden het zachte voorjaar af te willen wachten, terwijl zij, somtijds zelfs midden in den nacht, lustig hun geklepper in den omtrek laten weerklinken. — Indien men de ooijevaars onder de weêrvoorspellers mag rangschikken, dan voorzeker is het te wachten, dat deze winter zich door geene langdurige of buitengewone koude zal kenmerken.

— Het Nederl. Zendeling-Genootschap heeft in 1856 aan giften en legaten ontvangen de som van *f* 34,402.68½.

Naar men verneemt heeft dr. E. Laurillard, leeraar bij de ned. herv. gemeente te Sandpoort, bedankt voor het beroep naar Nijmegen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

*(De met een * geteekende berigten, gisteren avond bij ons ontvangen, hebben wij toen slechts aan eenige onzer lezers kunnen mededeelen.)*

MUNCHEN, 5 Januarij.

De zwitsersche raadsheer Furrer heeft, na Frankfort te hebben verlaten, te Carlsruhe eene bijeenkomst gehad met den beijerschen minister von Pfordten.

Tusschen de daartoe gevolmagtigden is te Carlsruhe de verlovings-acte geteekend tusschen den russischen Grootvorst Michaël en de Prinses Cecilie van Baden.

STUTTGARD, 5 Januarij.

De *Schwab. Merc.* deelt mede, dat de permanente commissie uit de Stenden, het voorstel der elf leden heeft aangenomen en met eenparigheid van stemmen zich heeft verklaard tegen den doortogt van pruissische troepen naar Zwitserland. Het heeft wijders van het Gouvernement inlichtingen gevraagd nopens den staat der onderhandelingen.

Eene volksvergadering heeft een adres aan den Koning gerigt, houdende verzoek, om het gevaar af te wenden, waarmede de stoffelijke belangen des volks worden bedreigd.

BERN, 5 Januarij.

Een ultimatum van Frankrijk en Engeland wordt alhier verwacht, zoomede eene proclamatie van den Bondsraad, waarbij op nieuw veertien duizend man onder de wapens zouden geroepen worden.

De poging, door eene deputatie van neufchâtelsche royalisten, bij den Koning van Pruisen aangewend, om geen oorlog tegen Zwitserland te beginnen (zie hiervoor onder Bern), is mislukt.

PARIJS, 4 Januarij.

* De *Moniteur* bevat een keizerlijk besluit, bepalende de opheffing der centralisatie van het bestuur van Algiers. Wijders behelst het blad een ander besluit, houdende, dat voortaan de garde-dragonders den naam van *dragonders der Keizerin* zullen dragen.

* In de kerk St. Etienne is gisteren de aartsbisschop van Parijs (msgr. Sibour) op het oogenblik dat men door de deur der pastorie de sacristy weder binnen trad, door een dolk-steek doodelijk getroffen geworden, hem toegebragt door een' priester, met name Verges, die kortelings in zijne geestelijke waardigheid was geschorst geworden. De aartsbisschop gaf onmiddelijk den geest. De moordenaar is gevat.

Van den 5den. Zaturdag jl. heeft de Keizer den heer Cern ten gehoore ontvangen, die door het zwitsersche Bewind met eene buitengewone zending was belast. Hij werd door den zwitserschen gezant, den heer Barman, vergezeld.

LONDEN, 4 Januarij.

* De *Morning-Post* meldt, dat het geschil tusschen Pruisen en Zwitserland geregeld zal worden door tusschenkomst van Keizer Napoleon. Het zwitsersche Bewind heeft gisteren goede tijdingen aan het Kabinet der Tuilerien gezonden.

Van den 5den. De heer Napier, secretaris bij de engelsche ambassade te Konstantinopel, is benoemd tot gezant bij de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Den 3 Februarij zal hij naar Washington vertrekken, vergezeld van de nieuw benoemde consuls.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	63 5/16
Dito	Dito	3	„	75¼
Dito	Dito	4	„	94½
Dito	Amort. Sijnd.	3½	„	89¾
Dito	Hand.-Maats.	4½	„	134⅛
SPANJE	Obligatien	1½	„	23¾
Dito	Dito	3	„	40 13/16
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	37¾
PORTUGAL	Obligatien	3	„	44 3/16

RUSLAND	Obl. H. & Co 1798/1816	5	pCt.	103⅝
Dito	„ Dito 1828/1829	5	„	102⅛
Dito	„ Dito	4½	„	94⅛
Dito	„ Dito	4	„	83⅜
Dito	„ S. & Co.	4	„	
OOSTENRIJK	Metalliek	5	„	73 11/16
Dito	Nationale	5	„	74 13/16
Dito	bet. Amst.	5	„	83 13/16
Dito		2½	„	38⅜

N. 5 pCt. Russen bij S. & Co. 5de serie 94⅛, 6de serie 95⅜.

LONDEN, 5 Januarij. Concols 94⅛.
PARIJS, 5 Januarij. Rente 3 pCt. 67¼.

LONDEN, 5 Januarij. Granen onveranderd bij een matigen aanvoer. — Boter (friesche) niet aangevoerd; prijzen vast.

AMSTERDAM, 5 Januarij. Granen onveranderd stil. — Koolzaad op 9 vat op April 88¼ p. v., op September en October 79 p. v. — Raapolie, vliegend *f* 52, op Mei *f* 49¾, op October *f* 46¼.

ROTTERDAM, 5 Januarij. Tarwe *f* 7½ hooger, Rogge *f* 3, Garst *f* 7½ en Erwten *f* 7½ lager bij onbeduidenden aanvoer.

LEEUWARDEN, 2 Januarij. Boter *f* 49.50. Aanv. 583 ¼, 233 ⅛, 76 1/16 vat.

Aanvoer en prijzen aan de Veemarkt: 146 vette Koeijen *f* 125 à *f* 265, 62 Ossen *f* 95 à *f* 205, 2 Stieren *f* 60 à *f* 75, 22 vette Kalveren *f* 15 à *f* 45, Varkens: 41 vette *f* 45 à *f* 135, 6 magere *f* 35 à *f* 55, 4 magere Biggen *f* 15 à *f* 20, Schapen: 82 vette *f* 18 à *f* 28, melke *f* 8 à *f* 22, 39 Lammen *f* 7 à *f* 14.

IETS
inzonderheid voor Ouders en jeugdige Dienstmeisjes.

Onlangs las ik in het zeer belangrijk Jaarboekje voor 1857, **Magdalena**, waarvan de WelEerw. Zeer Gel. Heer O. G. Heldering, Predikant te Hunmen, de Redacteur is, eene hoogst behartigingwaardige verhandeling van den WelEd. Heer T. M. Looman, ten opschrift hebbende:

TE HUIS,
LOGEMENT VOOR VROUWELIJKE DIENSTBODEN;
OPGERIGT DOOR
de Vereeniging ter verbreiding der Waarheid, te *Amsterdam*,

De inhoud van het genoemde komt hoofdzakelijk hierop neer;

Door den geachten Schrijver worden eenige geloofwaardige voorbeelden vermeld, van jeugdige meisjes, waaronder eene van 17 jaren, uit Friesland, welke zich naar Amsterdam begaven, om aldaar eene *goede dienst* te zoeken, doch welke bij hare aankomst aldaar, door daartoe afgerigte ellendelingen met schijnbare welwillendheid werden aangesproken met het aanbod haar, als zijnde met den weg onbekend, teregt te wijzen, en ter bereiking van het gewenscht doel behulpzaam te zijn; doch, in plaats dáárvan werden die jonge meisjes door die verachtelijke leidslieden, naar *slechte huizen*, en dus op den rampzaligen weg der zonde, des jammers en der ellende gebragt.

De Heer Looman las met Christelijke blijdschap het volgend berigt:

„Te Berlijn heeft men het plan opgevat om een *Logement voor vrouwelijke* „*dienstboden* te stichten, dat dienen moet, om meisjes, die buiten dienst geraakt zijn, „onder toezigt van Diakonessen, zoo lang te herbergen en bezig te houden tot zij „eindelijk eene andere dienst hebben bekomen."

Ook Koblentz mag zich op het bezit eener dergelijke heilzame inrigting beroemen.

De overtuiging werd daardoor bij den Heer Looman bevestigd wegens het hoogstwenschelijke dat zoodanig iets in het volkrijk, maar ook voor velen zóó verleidelijk Amsterdam tot stand mogt worden gebragt; met eenige der Leden van het Genootschap ter *verbreiding der Waarheid* sprak hij daarover; en er werd door het Genootschap eene inrigting tot stand gebragt, waarvan *de naam* boven dit opstel is geplaatst; — een Huis in de *Bethanien-dwarsstraat* te Amsterdam werd daartoe bestemd, de Inrigting weldra van eenen daarvoor berekenden Directeur en Directrice voorzien, en doelmatige reglementen in gereedheid gebragt, terwijl dáárvan het hoofddoel is *jeugdige meisjes*, buiten dienst zijnde, (terwijl ook van *vrouwen* zich tijdelijk in Amsterdam bevindende en geen onderkomen hebbende, melding wordt gemaakt), ten minsten voor veertien dagen te verplegen, door voor derzelver ligchamelijke en geestelijke belangen zoo veel doenlijk zorg te dragen, ten einde zij, onder medewerking van het Bestuur, tot eene *goede dienst* mogen geraken, en moge het zijn voor het huiveringwekkend zondepad worden beveiligd.

Aan het bovengemelde Huis in de *Bethanien-dwarsstraat* te Amsterdam kunnen de bedoelde meisjes of vrouwen, zonder onderscheid van Godsdienstbelijdenis zich aanmelden, ten einde aldaar te worden opgenomen.

De kosten van verpleging aldaar, zijn zóó min eenigzins mogelijk, gesteld, bedragende slechts vijftig cents in de 24 uren, terwijl daartoe onvermogenden, niet worden afgewezen, en schikkingen worden beraamd, om derzelver schuld naderhand in gunstiger omstandigheden komende, van tijd tot tijd af te doen.

Tot aanprijzing dezer lofwaardige Inrigting diene het volgende: Eenige aanzienlijke Heeren in Amsterdam werden verzocht „den stand van zaken te dezen opzigte in oogenschouw te nemen"; — toen er daarna eene circulaire ter bevordering van geldelijke deelneming werd gezonden, was dezelve door dit bijvoegsel vergezeld:

„De ondergeteekenden kennis genomen hebbende van de *Inrigting* in deze cir„culaire vermeld, en overtuigd, dat deze zaak de verlangde ondersteuning behoeft „en verdient, vermenen haar met alle vrijmoedigheid aan de belangstelling hun„ner Stadgenooten te mogen aanbevelen."

Get. P. J. TEDING v. BERKHOUT. C. P. VAN EEGHEN. I. W. VAN LOON. I. I. GRANPRÉ MOLIÈRE. I. F. DE NEUFVILLE Az. I. L. GREGORIJ PIERSON. C. W. R. SCHOLTEN. I. C. SMISSAERT. I. A. E. SIMON THOMAS.

Niet onbelangrijk kwam het den ondergeteekende voor, ter bevordering der *algemeene bekendmaking* hiervan, ook inzonderheid bij *Frieslands Ingezetenen*, in eenige mate bij te dragen. — Welligt trekt het vermelde de aandacht van dezen of genen Vader of Moeder eener jeugdige dochter tot zich, welke deze met ouderlijke bezorgdheid naar Amsterdam zien vertrekken, ten einde aldaar, moge het zijn! eene *goede dienst* te bekomen — voor welke deze mijne aanwijzing tot genoegen, vooral onder Gods zegen, tot wezenlijk nut en blijde dankstof strekke!

Het heilzaam voorbeeld der *Vereeniging ter verspreiding der Waarheid, in Amsterdam* moge op vele plaatsen in Nederland, inzonderheid te Leeuwarden en elders in Friesland, navolging vinden.

Ook op de nu vermelde en op zóó vele Christelijk weldadige inrigtingen in ons Vaderland, ruste 's Heeren zegen in de ruimste mate! — Het verfoeijelijk, en zóó verlagend zonde-kwaad worde voorspoedig tegengegaan, en het Godverheerlijkend edele en goede in ons midden, en overal boven bidden en denken bevorderd! — dat geve God!

Gevoelde iemand zich tot het afzonderen van eene geldelijke bijdrage opgewekt, het zal dankbaar worden ontvangen, en naar behooren worden bezorgd door

Leeuwarden, Januarij 1857. — S. CROMMELIN, *rustend Leeraar.*

DE FACULTEIT van **bespiegelende wijsbegeerte en fraaije letteren** aan de HOOGESCHOOL te *Groningen* zal, tot afneming van het **EXAMEN**, voorgeschreven bij Koninklijk Besluit van den 4 Augustus 1853, vaceren **Zaturdag den 10 Januarij e. k.** Zij die dit Examen wenschen af te leggen, worden uitgenoodigd, zich vóór of op den 8 dezer maand aan te melden bij den Deken van voornoemde Faculteit.

W. J. A. JONCKBLOEDT.

*** Getrouwd:
Buitenzorg, eiland Java, 8 October 1856.
CORNs. DE GROOT, *Ingenieur der eerste klasse voor de Mijnen*, met JOSINA CLARA MARIA ROUFFAER.
Bijzondere en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
Avereest, 28 December 1856.
J. J. HOEKEMA en H. G. LAMBERT, van *Rotterdam.*

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER HILLEGONDA CORNELIA HILARIUS, geliefde Echtgenoote van
Harlingen, 28 December 1856. — A. DE JONG Fz.

*** Bevallen van eene DOCHTER H. R. VISSER, Echtgenoot van
Grouw, 31 December 1856. — K. J. VAN RIESEN.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER ANNA DIRKS DE BOER, geliefde Echtgenoote van
Sneek, 31 December 1856. — H. BUISMAN Jz.

*** Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER A. M. I. MENSO, geliefde Echtgenoote van
Oosterbeek, 31 December 1856. — W. ZEGERS JZN., *Predikant.*

*** Bevallen van een ZOON MARIA AGNETA ISABELLA BERGSMA, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, 1 Januarij 1857. — Dr. LOBRY DE BRUIJN.

*** Na eene korte, maar hevig toenemende ongesteldheid, overleed heden morgen, mijne geliefde Moeder, Vrouwe JACOBA GERARDA VAN DEN BOSCH, eerst Weduwe den Heer A. LAGERWERFF, later van den Heer Mr. E. E. WIELINGA VAN SCHELTINGA.
Leeuwarden, 27 December 1856. — M. C. C. LAGERWERFF, Wed. Mr. A. J. ROMEIN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, ons geliefd Zoontje, in den ouderdom van 8 maanden en 16 dagen.
Bolsward, 28 December 1856. — P. J. FENNEMA. E. FENNEMA, geb. HOEKSTRA.

*** Bragten wij voor anderhalf jaar de jongste onzer lievelingen ten grave, thans zijn onze ouderharten andermaal in diepen rouw gedompeld, door het afsterven na een kortstondig doch allersmartelijkst lijden van ons geliefd eenig Zoontje JOHANNES JACOBUS HALMMANS, in den ouderdom van slechts 5 jaren en 2 maanden.
Dragten, den 28 December 1856. — J. J. HALMMANS VAN DER HAAR, *Rijks Ambtenaar.* T. JILDERDA.

*** Heden werd ons veel geliefd KIND, over welks geboorte wij ons slechts 18 dagen mogten verheugen ons door den dood ontrukt.
Delfstrahuizen, den 30 December 1856. — J. H. KOOPMAN. G. T. KOOPMAN — VAN DER MEER.
Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed na een kortstondig lijden, in den ouderdom van bijna 72 jaren, onze waarde Broeder IJSBRAND RIENTZES HAAGSMA, in leven Rentenier te Witmarsum.
Bolsward, 1 Januarij 1857. — D. J. DE BOER. IJ. R. HAAGSMA.

*** Heden avond 10½ ure overleed in het volle genot van zijne kennis, zacht en kalm, onze Vader TEUNIS SIEDZES KRAP, in den ouderdom van ruim 71 jaren.
St. Anna-Parochie, den 1 Januarij 1857. — A. T. KRAP. T. J. KEIZER.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed ons geliefd Dochtertje BAUKJE, in den ouderdom van slechts 2½ jaar.
Dragten, den 1 Januarij 1857. — TH. RINSEMA, R. D. KEUNING.

*** Tot heden avond 9 uur mogten wij ons zeer verblijden, door 's Heeren goedheid, die ons den 26 Dec. ll. het tweede Zoontje schonk; ¼ uur later ben ik diep zeer diep getroffen, daar de Heere haar, mijne geliefde Echtgenoot TRIJNTJE SMEDING, in den ouderdom van 27 jaren reeds van mijne zijde plotselings had weggerukt.

Alhoewel ik niet treur als dengene die geene hope hebben, want haar leven was Christus, en dus haar sterven gewin, nogtans ben ik zeer diep getroffen, ook met het oog op mijne 4 Kinderen, die nog te jong zijn om hun verlies te beseffen. — J. BOLMAN Cz.
Leeuwarden, den 3 Januarij 1857.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid onze geliefde oudste Zoon DOMINICUS PETRUS, in den ouderdom van ruim twintig jaar.
Warga, den 3 Januarij 1857. — P. R. ROMER. I. H. ROMER — WIELAND.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 30 Dec. 1856 tot en met den 5 Jan. 1857 aangegeven: 13 Geboren. 9 Overleden. Gehuwd 2 paren.

Degenen die, in het jaar 1856, leverantien aan de gemeente Leeuwarden hebben gedaan, worden bij deze, namens het Gemeente-Bestuur, verzocht, hunne Rekeningen deswege *vóór den* 15 *Januarij* 1857, ter Secretarij, in te zenden.
Leeuwarden, den 4 Januarij 1857. — *De Secretaris van het Gemeente-Bestuur van Leeuwarden,* M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DONIAWERSTAL maken bekend, dat, ten gevolge besluit van HH. Gedep. Staten der Provincie, dd. 8 December 1856, no. 32, is opgemaakt de **Legger** van Onderhoudpligtigen van het gedeelte van het Vaarwater de Scharsterrijn, 't welk is strekkende van af de *Houttoom* tot aan het punt, Kad. gemeente Langweer, sectie B, no. 288*a*, waar het eigendom der Provincie een aanvang neemt;

dat deze Legger van af 1 Januarij 1857, gedurende twee maanden ter visie zal liggen ter Secretarie der Gemeente te Langweer, en de daartegen bestaande bezwaren binnen eene maand daarna op gezegeld papier aan Burgemeester en Wethouders kunnen worden ingediend.
Langweer, den 30 December 1856. — *Burgemeester en Wethouders voornoemd,* VAN DE WOESTIJNE VOERMAN. W. HOOGLAND, *Secretaris.*

Van den 26 November tot den 1 December 1856 op Ameland aan Strand gespoeld zijnde eene partij WRAKHOUT, waartusschen een Monsterrol, dd. 25 Julij 1856, afkomstig van het destijds van Sunderland naar Rotterdam bestemde schip *Harriet*, kapt. T. Hodgson; — voorts eenige stukken MAST, twee GAFFELS, een GIEK, een KABELTROS en eenige stukken van ZEILEN, — zoo worden de daarop regthebbenden uitgenoodigd, die Goederen, of het provenu daarvan, te reclameren bij den Burgemeester van Ameland.

AANBESTEDING.

DE BESTUREN DER GEMEENTEN GROOTEGAST EN MARUM zijn voornemens, op Donderdag den 15 Januarij 1857, des voormiddags te elf ure, in het Gemeentehuis te Grootegast, in het openbaar, bij inschrijving en opbod aan te besteden:

Het **leggen** eener AARDENBAAN, ter gezamenlijke lengte van plus minus 2600 ellen, gelegen in de beide Gemeenten, tusschen de dorpen Doezum en Noordwijk, en zulks in twee perceelen.

Het Bestek en Voorwaarden zal van af den 8 Janurij 1857 ter lezing liggen ten huize van de Kasteleins: D. PIERS te Doezum en R. BRANDSMA te Noordwijk, terwijl de aanwijzing op het terrein zal plaats hebben op Woensdag te voren den 14 Januarij, des morgens te twaalf uur, te beginnen bij Noordwijk.

De Besturen voornoemd,
J. GANDERHEYDEN.
R. BOSMA.
E. DE WENDT ALBERDA VAN EKENSTEIN.
Æ. POLSMA.

AANBESTEDING

van het **bouwen** eener NIEUWE KERK en TOREN te Koudum, ten Gemeentehuize van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde aldaar, op Zaturdag den 10 Januarij 1857, des middags ten twaalf ure.

De Bestekken, waarvan eenige exemplaren op franco aanvrage en tegen betaling van 50 cents per stuk, verkrijgbaar zijn ter Secretarie te Koudum, zullen van af heden ter lezing liggen bij de navolgende Logementhouders, als: bij de Weduwe E. J. van der Veer en de Weduwe P. Schurer te Koudum, de Ruiter te Sneek, Wielsma te Woudsend, C. Witteveen te Leeuwarden, van den Berg te Dragten, Meijer te Heerenveen, Beidschat te Harlingen, Ketelaar aan de Sluis te Workum, Westendorp te Makkum, Wiebes te Bolsward, Schaafsma te Balk, de Jager te Lemmer en Spijker te Dokkum.

De aanwijzing in loco zal geschieden op den dag der aanbesteding, des voormiddags van 9 tot 12 uur, terwijl de Teekeningen alle werkdagen ter inzage liggen ter Secretarie te Koudum.

De Notaris A. ALMA te Bergum, zal op Dingsdagen den 13 en 20 Januarij 1857, telkens te 2 ure na den middag, in de Herberg van Minze Krol, te Garijp, provisioneel en finaal presenteren te verkoopen:

1. De HELFT in het wel onderhouden **overdekte** VEERSCHIP, varende van Garijp op Leeuwarden en terug, geijkt op 18 ton, met toe- en aanbehooren.
2. De HELFT in een perceel HOOILAND, gelegen onder Garijp, in Oude Warre, groot 3 bunder 98 roede, massaal met de Erven van Sjoerd Bonnes Algra. — Alles dadelijk te aanvaarden.

PUBLIEKE VERKOOP
van eene KOOPMANS-HUIZINGE te Nijland.

De Notaris K. DE JONG Rz. te Wommels zal, op Dingsdag den 13 Januarij 1857, 's namiddags 2 uur, bij Willem Martens de Boer te Sneek, provisioneel veilen:

Eene hechte sterke en ruime KOOPMANS-HUIZINGE, met **Erf, Hovinge, Bleek** en verdere annexen; staande en gelegen nabij den Grindweg te Nijland, gekwoteerd no. 54, Kadaster gemeente Nijland, sectie D, no. 406*a*, groot 10 roede 10 el, dadelijk na de finale toewijzing vrij te aanvaarden. Bezigtiging te bevragen bij J. P. Deinum te Nijland.

Verkooping van Klijnland.

De Notaris A. ANDREÆ zal, op Woensdag den 7 Januarij 1857, ten 4 ure namiddag, bij van der Wal te Gorredijk, voorloopig veilen:

1. 2 b. 95 r. 70 el uitmuntend KLIJNLAND, in de Korte Rijpen onder Terwispel, in 2 perceelen.
2. 4 b. 26 r. 50 el dito KLIJNLAND, in de Lange Rijpen aldaar, in 3 perceelen.
3. 2 b. 80 r. 90 el dito KLIJNLAND, tusschen de Wegen aldaar, in 2 perceelen, en
4. 62 r. 60 el dito KLIJNLAND, in de Warren aldaar.

Alles bij Biljetten breeder omschreven.

HOUTVERKOOPING.

De Notaris ANDREÆ zal, op Maandag den 12 Januarij 1857, ten 9 ure voormiddag, bij Bouma te Beetsterzwaag, en mede ten verzoeke van de Heeren T. en C. KOOPMANS, publiek verkoopen:

Ruim *honderd en vijftig* perceelen STAMBOOMEN en ander HOUTGEWAS, op wortel staande in Opsterland en Smallingerland; — bij Biljetten nader omschreven, die op de gewone plaatsen ter lezing voorhangen.

J. G. VAN BLOM, Notaris te Dragten, zal, ten verzoeke van den Heer J. G. DE JONGH, Candidaat-Notaris te Gorredijk, op Woensdag den 7 Januarij 1857, des namiddags om 4 uur, bij Hendrik T. Jager, te Gorredijk, in veiling brengen:

1. Eene hechte KOOPMANS-HUIZINGE, waarin sedert jaren en nog met goed succes eene **Kruideniers-affaire** met **Graanhandel** etc. wordt uitgeoefend, staande zeer geschikt bij de Brug te Gorredijk; 12 Mei e. k. te aanvaarden.
2. Een PAKHUIS en HUISSTEED, daarnaast.
3. 6-49-70 FENNE, Buitendijks te Langezwaag.
4. De HELFT van 2-25-20 FENNE, onder Kortezwaag.

En alsdan tevens finaal verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en 2-69-50 BOUW en HEIDE, onder Hoornsterzwaag; staande op f 1283.
2. Eene HUIZINGE en 4-55-00 DITO aldaar; staande op f 859.
3. Een BOUWKAMP met BOSCHJE, te Kortezwaag; op f 350.

De Notaris G. ZANDSTRA te Balk zal, op Woensdag den 7 Januarij 1857, des avonds 7 uur, ten huize van den Kastelein Sijbren A. Dooper aldaar, finaal presenteren te verkoopen:

1. Eene ruime WINKEL-HUIZINGE, geq no. 135, staande aan de Wijckeler Zijde te Balk, met de daarachter gelegen **Tuin** en **Grond**, alwaar een nieuw gebouwde KAMER of WONING, bij H. Ronner in gebruik; benevens eene **Steeg** aan den Noord-Oostkant, alles bekend ten Kadaster sectie A, nos. 406 en 407, ter grootte van 3 roede 10 el; bij Geert J. van Dijk in gebruik geweest; staande thans op f 1006.25.
2. Eene HUIZINGE en **Erf**, staande en gelegen op het Oosteind te Balk, geq. no. 7, met eene **vrije Steeg** aan den Zuid-Westkant, kadastraal bekend sectie A, no. 308, groot 3 roede 10 el; bij Jan Thomas Rinkema en anderen in gebruik; waarop geboden is de som van f 760.

Beide perceelen den 12 Mei 1857 te aanvaarden.

HOUTVEILING TE *LEEUWARDEN* BIJ DE *GAZ-FABRIJK*. — De Notaris P. BOLTJES te Grouw zal, op Vrijdag den 9 Januarij 1857, des morgens ten 11 uur (en niet zoo als abusief is geannonceerd op Vrijdag den 2 Januarij 1857), ten huize van F. Boermans, Logementhouder te Leeuwarden, tegen gereede betaling verkoopen:

Eene mooije partij NIEUWE PLANKEN en GREENEN RIB, van 51 tot 62 palmen lengte en alle gewone zwaarte; voorts GREENEN RAAMLAT, ACHTERPLANKEN, SCHALEN, SCHROOTEN, NOORDSCHE SPARREN, enz.

Houtverkoop te Makkinga.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde zal, op Zaturdag den 10 Januarij 1857, des namiddags te 2 uur, in de Herberg van de Wed. Schurer te Makkinga, in het openbaar en op de gebruikelijke wijze verkoopen:

Een en tachtig perceelen BOOMEN en HAKHOUT, op den wortel staande te Makkinga, Elsloo en andere Dorpen, waaronder: 358 Fiken, 32 Esschen, 27 Elsen, 9 Dennen en 2 Populieren Stammen; voorts EIKEN- en WEEKHOUT, alles volgens Verkoopboekjes bij bovengenoemden Notaris op franco aanvraag te bekomen.

Belangrijke Verkooping.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde zal, ten verzoeke van den Heer J. G. DE JONGH, Cand.-Not. te Gorredijk, eerstdaags (tijd en plaats nader te bepalen) in het openbaar presenteren te verkoopen:

Vele **GEBOUWEN**, **LANDERIJEN** en **VEENEN** te Haulerwijk, bestaande in een voor Veenman en Landbouwer uitmuntend ingerigte, hechte en degelijk onderhouden groote HUIZINGE en SCHUUR, en BERGSCHUREN, met zeer vruchtbare **Weid-** en **Bouwlanden**, bij na te noemen Erflater zelven in gebruik geweest; voorts onderscheidene HUIZEN en LANDERIJEN voor kleinere Boerderijen en Arbeiders-Woningen, en eindelijk: een aantal perceelen min of meer aangeslagen HOOGVEEN, in de Hanler- en Weper-Veenpolder; — alles behoorende tot de nalatenschap van wijlen Jan Libbes Dijkstra, in leven Veenbaas te Haulerwijk en meerendeels onmiddelijk en op 12 Mei 1857 te aanvaarden.

VOORLOOPIG BERIGT.

Eerstdaags, tijd en plaats nader te bepalen, zullen publiek worden geveild: 3 stukken GREIDLAND, ieder groot 2-20-46 (6 pondematen) gelegen over de Hooidammen onder *Morra;* bij Jan Renses Huizinga en anderen in gebruik; dadelijk vrij te aanvaarden.

PUBLIEKE VERHURING

van eene zeer vruchtbare en veruitmuntende **ZATHE** en **LANDEN**, met HUIZINGE, SCHUUR en WATERMOLEN c. a., staande en gelegen onder Oosterend (Hennaarderadeel), groot volgens Kadaster 17 bunder 13½ roede (c 47 pond.); bewoond en gebruikt door Pieter M. Kuipers c. ux. Huurtijd St. Petri en Mei 1857 op 1862.

Wie gading maakt, kome Zaturdag 17 Januarij a. s., 's namiddags 2 uur, ten huize van den Kastelein Sipke U. Tolsma te Tirns.

Bij **geslotene briefjes TE HUUR**, voor den tijd van vier achtereenvolgende jaren: Eene **ZATHE** en **LANDEN**, gelegen te Bakkeveen, ter grootte van ongeveer 12 bunders, bestaande uit zeer vruchtbaar Weid- en Bouwland, en waarop vóór de aanvaarding op 12 Mei aanstaande eene geheel **nieuwe Huizing** zal worden gebouwd.

De briefjes moeten franco worden ingeleverd bij den eigenaar ROEL HEINS DE JONG te Bakkeveen, vóór of op den 18 Januarij 1857, bij wien ook tevens de Conditien te vernemen zijn.

Eene Heeren-Huizinge te huur,

te aanvaarden 12 Mei 1857,

staande op den Ewal, lett. I, no. 25; te bevragen bij
Leeuwarden. Erven P. DE VRIES Pz., *bij 't Stadshuis.*

TE HUUR, met 12 Mei 1857 te aanvaarden: Een INTREK met **vrijen Opgang**, letter C, no. 25; — als ook een klein HUIS met twee Kamers, Zolder en **Bleek**. Te bevragen bij D. REERINK te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Het goed onderhouden TJALKSCHIP, *de Vrouw Anske*, gevoerd door Schipper M. E. van der Veen, groot 50 Zee- of 75 Binnentonnen, met compleeten **Inventaris**, zoo als hetzelve is liggende in de Zuiderhaven te Harlingen. Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren ZEILMAKER & Co. aldaar.

Uit de hand te koop:

Een SCHIP en VEER, varende van de *Joure* op *Sneek vice-versa;* te bevragen onder franco geslotene briefjes vóór den 18 Januarij bij den eigenaar L. VAN DIJK te Joure.

UITBESTEDING.

De KERKVOOGDEN *der Hervormde Gemeente te Grootegast* zijn voornemens, op Woensdag den 21 Januarij 1857, des voormiddags te elf uur, ten Huize der Gemeente te Grootegast, publiek uit te besteden:

Het **afbreken** en **vernieuwen** van het PASTORIE-GEBOUW aldaar, met bijlevering der benoodigde Materialen, zullende het Bestek van uitbesteding met Teekening acht dagen bevorens ter inzage liggen ten Gemeentehuize voormeld.

Aanbesteding bij geslotene briefjes,

van het **bouwen** eener NIEUWE STELP-HUIZINGE onder den dorpe Tzum. Bestek en Teekening liggen ter inzage bij den Kastelein J. J. VAN DIJK, terwijl de aanwijzing in loco geschieden zal op Vrijdag den 16 Januarij e. k., des voormiddags te 9 uur. De briefjes moeten *franco* worden ingeleverd bij JAN J. TIMMER, Landbouwer onder Tzum, vóór of op den 20 Januarij 1857, en nadere Informatien zijn te bekomen bij M. VISSER, Architect te Tzum.

Zoowel aan hen, die zóó krachtdadig en belangloos hebben medegewerkt tot blussching van den Brand, welke in den nacht van den 30 op 31 December jl., in onze Huizinge woedde, als aan hen, die op eene andere wijze, hunne belangstellende deelneming in die ramp, betoond hebben, wordt daarvoor bij deze, onze **welgemeende dank** toegebragt. R. ATTEMA.
Leeuwarden, M. en S. BLOK.
den 5 Januarij 1857. P. WIARDA.

Ten Kantore van I. E. MISPELBLOM BEIJER te *Leeuwarden* en L. L. F. MISPELBLOM BEIJER te *Heerenveen* wordt gevaceerd tot de betaling der COUPONS 2½ °/₀ Certificaten W. S. verschenen 1 Januarij 1857, van de navolgende Administratie-Kantoren: *S. en D. Saportas, van Maarseveen & Le Jolle en Buijs & Kerkhoven; — Wed. H. F. Tjeenk c. s.; — H. Huijghens Backer en H. G. Mulder*, alsmede na den 15 dezer, tot de overname der TALONS ter verkrijging van **nieuwe stellen** COUPONS van voornoemde Administratien.

De Ondergeteekende, zijnen Handel in HOUTWAREN, gedreven onder de firma van *T. en J. GONGGRIJP*, aan zijnen Neef TEETSE GONGGRIJP overgedragen hebbende, acht zich verpligt, zijne Begunstigers voor het in hem gestelde vertrouwen te bedanken; terwijl hij tevens zijnen Opvolger in hunne verdere gunst aanbeveelt.
Sneek, 1 Januarij 1857. J. TEN CATE VAN GONGGRIJP.

Blijkens bovenstaande Advertentie, de HOUTHANDEL van zijnen Oom overgenomen hebbende, neemt de Ondergeteekende de vrijheid, de Begunstigers van *T. en J. GONGGRIJP* en allen die hem met hun vertrouwen zullen willen vereeren te berigten, dat hij voornemens is de zaken op zijnen eigenen naam voort te zetten, en tevens, dat het zijn ijverigst streven zal zijn, om, door eene even solide behandeling, het vertrouwen te behouden, dat de vorige Firma zoo vele jaren genoten heeft.
Sneek, 1 Januarij 1857. TEETSE GONGGRIJP.

De Ondergeteekende berigt bij deze, dat zij, met primo Januarij dezes jaars, hare zaken, den BOEKHANDEL enz. betreffende, geheel aan haren Schoonzoon den Heer J. PETERS, heeft overgedragen, die dezelve voortaan voor zijne eigene rekening zal voortzetten.

Dank zeggende voor het zoovele jaren genoten vertrouwen, beveelt zij haren opvolger vriendelijk daarin aan. Wed. J. VAN DER VEER Gz.

Met betrekking tot bovenstaande Advertentie neem ik de vrijheid, mijnen BOEKHANDEL, KANTOOR-BOEKBINDERIJ, LEESBIBLIOTHEEK enz. vriendelijk in de gunst van een ieder aan te bevelen, verzoekende het vertrouwen door de oude Firma zoolang genoten, wel op mij te willen laten overgaan, zullende voor eene solide behandeling, onvermoeide zorg dragen.
Leeuwarden J. PETERS,
Januarij 1857. Firma Wed. VAN DER VEER Gz.

Blijkens acte van 10 Maart p^o^, behoorlijk geannonceerd, verandert heden onze **firma P. Grootes & Zonen**, in die van: D. & M. GROOTES GEBROEDERS; hetwelk wij de eer hebben bij deze onze handelsvrienden te herinneren. D. GROOTES.
Westzaan, 1 Januarij 1857. M. GROOTES Pz.

Ik vermeen mijne Advertentie zelfs geteekend te hebben en niet mijne Vrouw. Mijn Zoon gelieve hiervan notitie te nemen. Mijne Advertentie in no. 103 behelst trouwens niet anders als de strikste waarheid.
JELLE HEND. LANGHOUT.

De Heer VAN LEEUWEN, Koopman te Zevenhuizen, berigtte ons dezen morgen, dat zijn Kind door de Revalenta genezen is; het was zoo verzwakt, dat de hoop het te zullen behouden slechts weinig steun in zijne liefde vond; gelukkig heeft hij nog in tijds besloten de Revalenta te proberen. Hij vertelde ook, dat er meer Kinderen in Zevenhuizen door genezen waren.
Rotterdam, 17 December 1856. J. A. KLINGER & Co.

DU BARRY'S REVALENTA werkt zoo gunstig op den gezondheidstoestand van den gebruiker, dat ze zelfs kwalen die men denkt met de spijsvertering in geen verband te staan, als: jicht, hoofdpijn, zwaarmoedigheid, duizeligheid, verlies van geheugen, ligthoofdigheid en soortgelijke gewaarwordingen zeer spoedig geneest; zij reinigt het bloed, waarop spoedig de genezing volgt.

Amsterdam, Verkoophuis; Assen, H. P. A. v. Gorcum; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker Wed. K. Drager, Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, D. de Jong; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. H. van Haagen en A. van Wamel; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Sneek, P. T. Potma; Steenwijk, K. Timmermans en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY *hebben weder eene bewonderenswaardige genezing ten gevolge gehad van een* ***zeer oud open been.***

Uittreksel uit eenen brief van den heer C. Pollart, Drogist te Devenport, Catharinastraat no. 30, gedagteekend 19 Mei 1853. Aan den professor Holloway.

„Mijnheer. De heer Blanker, te Charlottestreet bij Devenport, was sedert zeven jaar lijdende aan eene wond aan het regterbeen, hij beproefde alle bedenkelijke middelen, doch te vergeefs. Eindelijk nam hij zijne toevlugt tot uwe Zalf en Pillen, waardoor hij binnen weinige weken werd genezen en thans bevindt hij zich in den besten staat van gezondheid.

Zijn op *franco aanvrage à contant* te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; J. C. H. van Harinxma, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloway's Etablissement Strand 224, en New-York, 80 Maiden Lane.

CIBARIA SALUBERRIMA,

in plaats van REVALENTA ARABICA.

De CIBARIA is het beste voedsel voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan du Barry's Revalenta, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. — Zij wordt afgeleverd in blikken Bussen, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1.50; de prima voor 75 Cts., *f* 1.40, *f* 2.50, te Harlingen, bij den Heer H. de Windt; Leeuwarden, J. van IJssel; Sneek, A. Cuipers; verder in de bekende Dépôts en aan het Magazijn te 's Gravenhage bij den Fabrikant J. A. van Wijk.

Een KUIPERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan op Mei werk bekomen. Adres met franco brieven bij HESSEL T. KUIPERS te Workum.

Een GOUD- en ZILVERSMIDSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan tegen goed loon op 12 Mei aanstaande vast werk bekomen bij H. M. MAKELBACH te Harlingen. Men vervoege zich in persoon of met franco brieven.

Een KOPERSLAGERSKNECHT, zijn werk grootendeels verstaande, kan dadelijk vast werk bekomen bij A. VON DER HERBERG te Dookum. — Brieven franco.

G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar op de Kelders, in den Rotterdamschen Erasmus te Leeuwarden, berigt, dat door hem gedrukt en alom verkrijgbaar is gesteld:

DE VAN OUDS GERENOMMEERDE

FRIESCHE ALMANAK MET ROODE LETTERS,

berekend door ELTE MARTENS BEIMA, *voor het jaar* 1857.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE WED. KOUMANS SMEDING.